

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΟΣ

Γεν. Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού -

Περιβάλλοντος & Υποδομών

Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Κλιματικής

Ανθεκτικότητας & Χωρικού Σχεδιασμού

Ταχ. Δ/ση : Αρέθα & Παπαδιαμάντη 14

Ταχ. Κώδικας : 264 43 - Πάτρα

Πληροφορίες : Προϊστ. Δ/σης

Τηλέφωνο : 2613 613270

Email : dpxs@pde.gov.gr

ΠΡΟΣ: Υ.Π.ΕΝ.

Γενική Δ/ση Περιβαλλοντικής Πολιτικής

Πατησίων 147

112 51 – Αθήνα

(με email : k.dimopoulos@prv.ypeka.gr
dimopoulos@yahoo.gr)

ΚΟΙΝ.: ΩΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΘΕΜΑ: Αδειοδότηση αιολικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στα Ακαρνανικά Όρη.

ΣΧΕΤ.: 1) Το αριθμ. 67091/1334/18-06-2025 έγγραφό σας.

2) Το αριθμ. 24377/474/05-03-2025 έγγραφό σας με θέμα «Απάντηση σχετικά με την αναπαραγωγική περίοδο του όρνιου στις περιοχές της Μεσογείου και ιδιαίτερα στα Ακαρνανικά Όρη».

3) Το από 23-06-2025 ηλεκτρονικό μήνυμα της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας με θέμα «Διακοπή εργασιών για του ΑΣΠΗΕ στα Ακαρνανικά Όρη».

4) Το αριθμ. 69618/4636/26-06-2025 έγγραφο της Δ/σης Προστασίας Δασών του ΥΠΕΝ.

5) Το αριθμ. 45806/01-07-2025 έγγραφο της Δ/σης Τεχνικών Έργων της Α.Δ.Π.Δ.Ε.Ι.

6) Τα από 09-07-2025 και 14-07-2025 έγγραφα παροχής απόψεων των οκτώ (8) Ενεργειακών Κοινοτήτων κατασκευής ΑΣΠΗΕ στα Ακαρνανικά Όρη.

Σε συνέχεια του ως άνω (1) σχετικού εγγράφου σας στο οποίο θέσατε τα εξής δύο ζητήματα:

α) περί διακοπής εργασιών κατασκευής των εν θέματι αιολικών σταθμών στις περιοχές υλοποίησης του προγράμματος LIFE IP 4 NATURA, μέχρι την ολοκλήρωση και την εξαγωγή των τελικών συμπερασμάτων του προγράμματος LIFE IP 4 NATURA στα Ακαρνανικά Όρη, και (β) επανεξέτασης των προϋποθέσεων υπαγωγής των σε ΠΠΔ, κρίνεται σκόπιμο να θέσουμε υπόψη σας τα ακόλουθα :

A) Την αρχή της νομιμότητας που συνιστά το βασικό μέσον υπαγωγής της Διοίκησης στο δίκαιο.

Σύμφωνα με την αρχή αυτή, καμία διοικητική πράξη δεν μπορεί να εκδοθεί χωρίς ρητή σχετική πρόβλεψη σε κανόνα δικαίου. Η Διοίκηση ενεργεί έγκυρα και, επομένως, αποτελεσματικά μόνο στο μέτρο που τηρεί τις επιταγές της εν λόγω αρχής. Η αρχή της νομιμότητας διασφαλίζει την προβλεψιμότητα της διοικητικής δραστηριότητας, παρέχοντας στους διοικουμένους τη δυνατότητα να γνωρίζουν εκ των προτέρων τις αρμόδιες να αποφανθούν για συγκεκριμένο ζήτημα αρχές, τις διαδικασίες που αυτές οφείλουν να τηρήσουν, τα κριτήρια των επιλογών τους

και τις διάφορες δυνατότητες απόφασης που διαθέτουν. Γνωρίζουν, επομένως, όχι μόνο τις υποχρεώσεις τους αλλά και τα δικαιώματά τους έναντι των διοικητικών αρχών, πτυχή η οποία προσδίδει και φιλελεύθερη χροιά στην υπό εξέταση αρχή. Η δυνατότητα πρόσβασης στον διοικητικό δικαστή για να κολάσει ενδεχόμενες παραβάσεις των κανόνων δικαίου από τη Διοίκηση ενισχύει την αποτελεσματικότητα της αρχής της νομιμότητας, χωρίς, ωστόσο, να αποτελεί και προϋπόθεση της ύπαρξής της.

Πράγματι, η Διοίκηση υποχρεούται να τηρεί την αρχή αυτή, ακόμη και όταν ο δικαστής, για οικονομικούς λόγους, δεν μπορεί να την ελέγξει, όπως όταν εκδίδει μη εκτελεστές ή κυβερνητικές πράξεις. Καίτοι, δηλαδή, σε ορισμένες περιπτώσεις δεν συνοδεύεται από κυρώσεις, η αρχή της νομιμότητας πρέπει να διέπει κάθε πράξη της Διοίκησης. Έτσι, η εγκύκλιος διοικητικής αρχής προς τις δημόσιες υπηρεσίες με την οποία επιβάλλει την τήρηση συγκεκριμένης συμπεριφοράς ή την υιοθέτηση ορισμένης ερμηνείας των εφαρμοστέων κανόνων δικαίου είναι προδήλως παράνομη όταν είναι αντίθετη προς τον νόμο τον οποίο φέρεται ότι ερμηνεύει, πλην όμως δεν μπορεί να προσβληθεί δικαστικά, διότι συνιστά μη εκτελεστή πράξη.

Στην ελληνική έννομη τάξη, οι πηγές του δικαίου που διέπει τη διοικητική δράση είναι το Σύνταγμα, το Διεθνές Δίκαιο, το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο τυπικός νόμος, η κανονιστική πράξη και οι γενικές αρχές του δικαίου. Η συμμόρφωση της Διοίκησης στην αρχή της νομιμότητας ανάγεται στη σχέση μεταξύ της εκάστοτε διοικητικής ρύθμισης και των ανώτερης τυπικής ισχύος κανόνων δικαίου που τη διέπουν. Ειδικότερα, η αρχή σημαίνει ότι η Διοίκηση δεσμεύεται από τους κανόνες δικαίου που διέπουν την οργάνωση και τη λειτουργία της, δηλαδή μπορεί να προβεί μόνο στις ενέργειες που προβλέπουν οι ως άνω κανόνες και εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που αυτοί τάσσουν.

Β) Το άρθρο 8 του Ν. 4014/2011 δυνάμει του οποίου ορίζεται ότι για τα έργα τα οποία εμπίπτουν στην κατηγορία Β, ήτοι έργα και δραστηριότητες που χαρακτηρίζονται από τοπικές και μη σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, αρμόδια αδειοδοτούσα Αρχή είναι η εκάστοτε Περιφέρεια.

Γ) Το άρθρο 10 του Ν. 4014/2011 «Διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης για έργα και δραστηριότητες σε περιοχές που έχουν ενταχθεί στο δίκτυο Natura 2000»

Βάσει το εν λόγω άρθρου θεσμοθετούνται τα εξής :

- «1. Στην περίπτωση έργων και δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα σε προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura, η περιβαλλοντική αδειοδότηση διενεργείται με βάση τις σχετικές πρόνοιες των ειδικότερων προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων προστασίας. Σε περίπτωση ελλείψεως σχετικών προβλέψεων: α) για έργα κατηγορίας Β υποβάλλεται ειδική οικολογική αξιολόγηση στην αρμόδια υπηρεσία Περιβάλλοντος της Περιφέρειας, σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου 11 και β) για έργα κατηγορίας Α υποβάλλεται, ως τμήμα της ΜΠΕ, ειδική οικολογική αξιολόγηση στην αρμόδια, κατά περίπτωση, υπηρεσία, σύμφωνα με τις παραγράφους 9 και 10 του άρθρου 11.*
- 2. Η ειδική οικολογική αξιολόγηση και η ΜΠΕ, όπου αυτή απαιτείται, εστιάζει στις συνέπειες για την περιοχή βάσει των στόχων διατήρησης της. Η σημασία των επιπτώσεων προσδιορίζεται σε σχέση με τα ειδικά χαρακτηριστικά και τις ειδικές περιβαλλοντικές συνθήκες που επικρατούν στην προστατευόμενη περιοχή την οποία αφορά το έργο ή η δραστηριότητα, λαμβάνοντας*

ιδιαίτερως υπόψη τους στόχους διατήρησης της περιοχής. Βάσει των συμπερασμάτων της ειδικής οικολογικής αξιολόγησης και της ΜΠΕ και εξαιρουμένης της περίπτωσης των διατάξεων της παραγράφου 4 του παρόντος, η αρμόδια αρχή συμφωνεί για το οικείο έργο ή δραστηριότητα μόνο αφού βεβαιωθεί ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα της συγκεκριμένης περιοχής. Ειδικότερα, η εξέταση πιθανών μέτρων αντιμετώπισης των επιπτώσεων και εναλλακτικών λύσεων μπορεί να επιτρέψει τη διαπίστωση ότι, βάσει τέτοιων λύσεων ή μέτρων, το έργο ή η δραστηριότητα δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα της περιοχής. Η ακεραιότητα μιας περιοχής αναφέρεται στις οικολογικές της λειτουργίες. Η απόφαση για το κατά πόσον παραβιάζεται πρέπει να εστιάζεται και να περιορίζεται στους στόχους διατήρησης της περιοχής. Οι προδιαγραφές της ειδικής οικολογικής αξιολόγησης και η διαδικασία δημοσιοποίησης ανάλογα με την κατηγορία ή υποκατηγορία του έργου ή της δραστηριότητας καθορίζονται με Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, εντός τριών μηνών».

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρ. 4 της ΥΑ 8353/276/Ε103/2012 (ΦΕΚ 415 Β'/23-02-2012), ορίζεται ότι:

«3. Για έργα ή δραστηριότητες της κατηγορίας Β, και εφόσον από την ειδική οικολογική αξιολόγηση προκύπτει ότι ενδέχεται να κινδυνεύει η ακεραιότητα της προστατευόμενης περιοχής, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή, με απόφαση του Περιφερειάρχη, εκδίδει πρόσθετους όρους στις ΠΠΔ, προκειμένου να διασφαλίζει ότι δεν παραβιάζεται η ακεραιότητα της προστατευόμενης περιοχής.

4. Εάν, παρά τα αρνητικά συμπεράσματα της εκτίμησης των επιπτώσεων με βάση τη διαδικασία των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου και ελλείψει εναλλακτικών λύσεων, ένα έργο ή δραστηριότητα πρέπει να πραγματοποιηθεί για άλλους επιτακτικούς λόγους σημαντικού δημόσιου συμφέροντος, περιλαμβανομένων λόγων κοινωνικής ή οικονομικής φύσεως, λαμβάνεται κάθε αναγκαίο αντισταθμιστικό μέτρο ώστε να εξασφαλισθεί η προστασία της συνολικής συνοχής των περιοχών του δικτύου Natura 2000. Εντός δύο μηνών από την έκδοση ΑΕΠΟ του έργου ή της δραστηριότητας, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν και τα αντισταθμιστικά μέτρα που ελήφθησαν.

Όταν στη συγκεκριμένη περιοχή ευρίσκονται ένας τύπος φυσικού οικοτόπου προτεραιότητας ή ένα είδος προτεραιότητας, είναι δυνατόν να προβληθούν μόνον επιχειρήματα σχετικά με την υγεία ανθρώπων και τη δημόσια ασφάλεια ή σχετικά με θετικές συνέπειες πρωταρχικής σημασίας για το περιβάλλον ή, κατόπιν γνωμοδότησεως της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, άλλοι επιτακτικοί λόγοι σημαντικού δημόσιου συμφέροντος.

Η απόφαση σχετικά με το αν ένα έργο ή δραστηριότητα πρέπει να πραγματοποιηθεί για επιτακτικούς λόγους σημαντικού δημόσιου συμφέροντος, κατά την έννοια της παρούσας παραγράφου, λαμβάνεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

5. Για κάθε έργο ή δραστηριότητα, το οποίο βρίσκεται εκτός προστατευόμενων περιοχών του δικτύου Natura αλλά όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά την εν λόγω περιοχή, καθ' εαυτό ή από κοινού με άλλα έργα ή δραστηριότητες, εφαρμόζεται η διαδικασία του παρόντος

άρθρου, μετά από αιτιολογημένη εντολή της αδειοδοτούσας αρχής, προκειμένου να εκτιμηθεί δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στην προστατευόμενη περιοχή.

6. Τα έργα και δραστηριότητες που αναπτύσσονται σε περιοχές που βρίσκονται εντός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεως ή εντός ορίων οικισμών νομίμως προϋφιστάμενων του 1923 ή εντός ορίων οικισμών με πληθυσμό μέχρι δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους ή σε οργανωμένους υποδοχείς παραγωγικών δραστηριοτήτων όπως ήδη χωροθετημένες βιομηχανικές περιοχές και ζώνες ή βιοτεχνικές περιοχές και πάρκα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εξαιρούνται από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου»

Ακόμη, σύμφωνα με το άρθρο δέκατο τρίτο του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ 214 Α΄/02-10-2014), σχετικά με χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων εντός των Ζωνών Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.) της ορνιθοπανίδας και των Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά (Σ.Π.Π.) της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ :

- «3. Επιτρέπεται η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων εντός των Ζωνών Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.) της ορνιθοπανίδας και των Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά (Σ.Π.Π.) της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ ύστερα από την απαιτούμενη κατά το άρθρο 10 του ν. 4014/2011 Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση (ΕΟΑ) και βάσει των σχετικών διατάξεων της υπουργικής απόφασης οικ. 170225/2014 (Β΄135) και της υπουργικής απόφασης 52983/1952/2013 (Β΄ 2436) για τα έργα των κατηγοριών Α΄ και Β΄ του ν. 4014/ 2011, αντίστοιχα. Οι ειδικότερες προϋποθέσεις και περιορισμοί για την υλοποίηση των ανωτέρω αιολικών εγκαταστάσεων καθορίζονται στην οικεία απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για τα έργα κατηγορίας Α΄ του ν. 4014/2011, ή στην απόφαση έγκρισης της ΕΟΑ για τα έργα κατηγορίας Β΄ του ίδιου νόμου».

- Δ) Την Υ.Α. 3791/2013 (ΦΕΚ 104 Β΄/24-01-2013) «Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ) για έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας που κατατάσσονται στην Β Κατηγορία της 10ης Ομάδας «Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας» του Παραρτήματος Χ της υπ1 αριθμ. 1958/2012 (Β΄ 21) υπουργικής απόφασης, με α/α 1,2,8 και 9»**

Με την ανωτέρω Υ.Α. προσδιορίζονται τα εξής :

«4.7 α. Στην περίπτωση έργων ΑΠΕ που εγκαθίστανται εντός περιοχών του Δικτύου Natura 2000, όπου απαιτείται Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση (ΕΟΑ), η σχετική απόφαση του Περιφερειάρχη για τυχόν πρόσθετους όρους στις ΠΠΔ, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 10 του Ν. 4014/2011, όπως εκάστοτε ισχύει. Σε περίπτωση που δεν έχει προηγηθεί η διαδικασία της ΕΟΑ, αυτή μπορεί να συνυποβάλλεται με την δήλωση υπαγωγής σε ΠΠΔ.

β. Στην περίπτωση Αιολικών Εγκαταστάσεων που εγκαθίστανται εντός περιοχών του Δικτύου Natura 2000, οι οποίες αποτελούν Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) της ορνιθοπανίδας, η ως άνω Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση περιλαμβάνει υποχρεωτικά εκτός των άλλων ορνιθολογικά στοιχεία και γενικές πληροφορίες για τα είδη χαρακτηρισμού των συγκεκριμένων ΖΕΠ εντός των οποίων θα εγκατασταθεί το έργο, σύμφωνα με το άρθρο 2 της υπ` αριθμ. 8353/276/Ε103/2012 κοινή υπουργική απόφαση(Β΄ 415), όπως εκάστοτε ισχύει.

Η κατά τα ανωτέρω Δήλωση Υπαγωγής επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του μελετητή ή του φορέα του έργου κατά το Ν. 1599/1986 (Α΄ 75), όπως εκάστοτε ισχύει. Σε περίπτωση ανακριβούς ή ψευδούς δήλωσης ο μελετητής ή ο φορέας του έργου υπόκειται στις κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 22 του Ν.

1599/1986 και η υπαγωγή του έργου σε ΠΠΔ δεν είναι νόμιμη και ως εκ τούτου το έργο δεν είναι περιβαλλοντικά αδειοδοτημένο και έχουν εφαρμογή οι διατάξεις περί κυρώσεων του Ν. 1650/86 όπως ισχύει.

6. (β) Στις περιπτώσεις που συνυποβάλλεται ΕΟΑ, η ΔΙ.ΠΕ. ΧΩΣ. της οικείας Περιφέρειας εντός 30 εργάσιμων ημερών, εξετάζει και την συνυποβληθείσα Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση. Στην περίπτωση που από την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση προκύπτει ότι ενδέχεται να κινδυνεύει η ακεραιότητα, συνεκτικότητα και οι σκοποί διατήρησης της προστατευόμενης περιοχής, η εν λόγω υπηρεσία επιβάλλει, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 10 του Ν. 4014/2011, όπως εκάστοτε ισχύει, επιπλέον όρους επιπρόσθετους των ΠΠΔ των Παραρτημάτων Β.1, Β.2 ή Β.3 της παρούσας απόφασης ανάλογα με το είδος του έργου ΑΠΕ, οι οποίοι ενσωματώνονται στις ΠΠΔ. Στην περίπτωση αυτή, η προθεσμία των 15 ημερών υπολογίζεται από την ημερομηνία έκδοσης της σχετικής απόφασης του Περιφερειάρχη, (γ) Η ΔΙ.ΠΕ.ΧΩΣ. της οικείας Περιφέρειας, αναρτά στον ιστότοπό της την απόφαση υπαγωγής σε ΠΠΔ και όταν είναι τεχνικά δυνατόν και τα συνημμένα της».

Ε) Την Απόφαση 49828/2008 (ΦΕΚ 2464 Β΄/03-12-2008) «Ειδικό πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας»

Το άρ. 6 του ΕΠΣΧΑΑ-ΑΠΕ περιλαμβάνει τις περιοχές αποκλεισμού και ζώνες ασυμβατότητας, ήτοι :

«1. Σε όλες τις κατηγορίες περιοχών του προηγούμενου άρθρου, πρέπει να αποκλείεται η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων εντός:

- α. Των κηρυγμένων διατηρητέων μνημείων της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και των άλλων μνημείων μείζονος σημασίας της παρ. 5 ββ) του άρθρου 50 του ν. 3028/2002, καθώς και των οριοθετημένων αρχαιολογικών ζωνών προστασίας Α που έχουν καθορισθεί κατά τις διατάξεις του άρθρου 91 του ν. 1892/1991 ή καθορίζονται κατά τις διατάξεις του ν. 3028/2002.
- β. Των περιοχών απολύτου προστασίας της φύσης και προστασίας της φύσης που καθορίζονται κατά τις διατάξεις των άρθρων 19 παρ. 1 και 2 και 21 του ν. 1650/1986.
- γ. Των ορίων των Υγροτόπων Διεθνούς Σημασίας (Υγρότοποι Ραμσάρ).
- δ. Των πυρήνων των εθνικών δρυμών και των κηρυγμένων μνημείων της φύσης και των αισθητικών δασών που δεν περιλαμβάνονται στις περιοχές της περιπτώσεως β` του παρόντος άρθρου.
- ε. Των οικοτόπων προτεραιότητας περιοχών της Επικράτειας που έχουν ενταχθεί ως τόποι κοινοτικής σημασίας στο δίκτυο ΦΥΣΗ 2000 σύμφωνα με την απόφαση 2006/613/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 259 της 21.9.2006, σ. 1).
- στ. Των εντός σχεδίων πόλεων και ορίων οικισμών προ του 1923 ή κάτω των 2.000 κατοίκων περιοχών.
- ζ. Των Π.Ο.Τ.Α. του άρθρου 29 του ν. 2545/1997, των Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων του τριτογενούς τομέα του άρθρου 10 του ν. 2742/1999, των θεματικών πάρκων και των τουριστικών λιμένων.
- η. Των ατύπως διαμορφωμένων, στο πλαίσιο της εκτός σχεδίου δόμησης, τουριστικών και οικιστικών περιοχών. Ως ατύπως διαμορφωμένες τουριστικές και οικιστικές περιοχές για την εφαρμογή του παρόντος νοούνται οι περιοχές που περιλαμβάνουν 5 τουλάχιστον δομημένες

ιδιοκτησίες με χρήση τουριστική ή κατοικία, οι οποίες ανά δύο βρίσκονται σε απόσταση μικρότερη των 100 μέτρων, και συνολική δυναμικότητα 150 κλίνες τουλάχιστον. Για τον υπολογισμό της δυναμικότητας κάθε δομημένη ιδιοκτησία με χρήση κατοικίας θεωρείται ισοδύναμη με 4 κλίνες ανεξαρτήτως εμβαδού. Οι ανωτέρω περιοχές θα αναγνωρίζονται στο πλαίσιο της οικείας Π.Π.Ε.Α. θ. Των ακτών κολύμβησης που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα παρακολούθησης της ποιότητας των νερών κολύμβησης που συντονίζεται από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

- i. Των τμημάτων των λατομικών περιοχών και μεταλλευτικών και εξορυκτικών ζωνών που λειτουργούν επιφανειακά».

ΣΤ) Την αριθμ. 1169/2023 Απόφαση ΣτΕ

Στην εν λόγω Απόφαση γίνεται αναφορά στα κάτωθι :

«Από τα παραπάνω προκύπτει ότι με το ΕΠΧΣ/ΑΠΕ, καθιερώθηκε απαγόρευση εγκατάστασης αιολικών σταθμών, μεταξύ άλλων, σε περιοχές απολύτου προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, όπως είναι, ιδίως, οι οικότοποι προτεραιότητας περιοχών της Επικράτειας που έχουν ενταχθεί ως τόποι κοινοτικής σημασίας στο δίκτυο ΦΥΣΗ 2000 σύμφωνα με την απόφαση 2006/613/ΕΚ της Επιτροπής, οι περιοχές απολύτου προστασίας της φύσης και προστασίας της φύσης κατά τα άρθρα 19 (π0αρ. 1 και 2) και 21 του ν. 1650/1986, οι υγρότοποι Ραμσάρ, οι πυρήνες των εθνικών δρυμών και των κηρυγμένων μνημείων της φύσης και των αισθητικών δασών. Περαιτέρω, με το ΕΠΧΣ/ΑΠΕ προβλέφθηκε ότι στις λοιπές, πλην των ανωτέρω, προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000, μπορεί, κατά κανόνα, να εγκατασταθούν αιολικοί σταθμοί, αφού, όμως προηγουμένως διαπιστωθεί, με βάση ειδικά περιβαλλοντικά κριτήρια και σύμφωνα με τους όρους των σχετικών κοινοτικών οδηγιών, ήτοι τους όρους των οδηγιών 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ και των αντίστοιχων νομοθετημάτων που τις μετέφεραν στο εθνικό δίκαιο, ότι οι τόποι αυτοί δεν θίγονται ή δεν απειλούνται ουσιαδώς ως προς την ακεραιότητά τους (πρβλ. ΣτΕ 2242/2020 σκ. 4, 1008/2019, σκ. 25, 1358/2018 σκ.17, 47/2018, 1422/2013 7μ.)».

Ζ) Το γεγονός ότι :

- i. Τα ζητήματα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) που χωροθετούνται εντός ή πλησίον προστατευόμενων περιοχών, και ιδίως περιοχών Natura, προκαλούν συνήθως μία αρνητική αντίδραση, στην πραγματικότητα, όμως, οι δύο νομοθεσίες που έλκονται σε εφαρμογή, δηλαδή περί ανάπτυξης των ΑΠΕ και περί προστασίας της βιοποικιλότητας, αποβλέπουν σε διαφορετικές πτυχές του ίδιου στόχου: της προστασίας του περιβάλλοντος και της αντιμετώπισης της κλιματικής κρίσης.

Ειδικότερα, η μεν ευρωπαϊκή νομοθεσία περί ανάπτυξης των ΑΠΕ στηρίζεται στη θεμελιώδη παραδοχή ότι η αυξημένη χρήση ενέργειας από ΑΠΕ αποτελεί σημαντική συνιστώσα της δέσμης μέτρων που απαιτούνται για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και τη συμμόρφωση με τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) βάσει της Συμφωνίας του Παρισιού του 2015 για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Η δε, επίσης ευρωπαϊκή, νομοθεσία για την προστασία της βιοποικιλότητας, αποτελούμενη ιδίως από δύο οδηγίες, την οδηγία για τους οικοτόπους και την οδηγία για τα πτηνά, με βάση τις οποίες συγκροτείται ένα συνεκτικό οικολογικό δίκτυο (δίκτυο «Natura 2000»), αποσκοπεί στη διατήρηση των ευάλωτων και πολύτιμων ειδών και οικοτόπων της Ευρώπης που διατρέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο, λαμβάνοντας υπόψη την επίσης θεμελιώδη παραδοχή ότι η κλιματική αλλαγή

αποτελεί μία από τις κυριότερες αιτίες απώλειας της βιοποικιλότητας. Καθίσταται λοιπόν προφανές ότι δεν τίθεται ζήτημα πλήρους ασυμβατότητας μεταξύ ΑΠΕ και περιοχών Natura, αλλά απαιτείται μία προσπάθεια συγκερασμού τους σε όσες περιπτώσεις κρίνεται απαραίτητο. Στο πλαίσιο αυτό, παγίως η νομολογία, τόσο του ΔΕΕ όσο και του ΣτΕ, δέχεται ότι οι οδηγίες για τα πτηνά και τους οικοτόπους δεν αποκλείουν εκ προοιμίου την ανάπτυξη ΑΠΕ εντός προστατευόμενων περιοχών. Αντιθέτως, αυτές μπορούν να επιτραπούν αφού προηγουμένως εκτιμηθούν κατά περίπτωση οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις του κάθε συγκεκριμένου έργου και ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα για την αντιμετώπισή τους.

Περιοχές πλήρους αποκλεισμού είναι μόνο αυτές που καθορίζονται ρητά στη νομοθεσία ως τέτοιες, όπως είναι αυτές που προβλέπονται στο Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ (άρθρο 6)

- ii. **Τα Ακαρνανικά Όρη** δεσπόζουν στη δυτική πλευρά της Αιτωλοακαρνανίας ως μια μακρόσυρτη συστοιχία ορεινού όγκου που απλώνεται απ' τα βόρεια πρηνή της Βόνιτσας και φθάνει μέχρι την Βελούτσα (^923) στον Αστακό, προς νότια. Ανατολικά οριοθετούνται από το μεγάλο βύθισμα από την Αμφιλοχία, μέχρι το Αιτωλικό (Αμβρακικού κόλπου – Αιτωλικού κόλπου), όπου σχηματίζει τους μοναδικούς υδροβιότοπους των λιμνών της Αμβρακίας (ή Ρίβιο ή Λιμναία) και του Οζερού (ή Γαλίτσα), μέρος της το διατρέχει ο Αχελώος. Η κεντρική Ακαρνανική οροσειρά αποτελεί συνέχεια των ηπειρωτικών οροσειρών, νοτίως του ευρύτερου τεκτονικού βυθίσματος του Αμβρακικού, που καλύφθηκε από τη θάλασσα περίπου πριν από 10.000 χρόνια και σχημάτισε τον ομώνυμο κόλπο. Περιλαμβάνει πολλές κορυφές με πάνω από 1.000 μέτρα υψόμετρο. Οι πιο γνωστές η Ψηλή Κορυφή (^1.589), ο Μπούμιστος (^1.577), το Περγαντί (^1.423), ο Τσεκρεκάς πάνω από την Πάλαιρο (^1.171). Λόγω της γεωγραφικής τους θέσης, έχουν δημιουργήσει ένα ιδιαίτερο τοπικό κλίμα επηρεάζοντας το περιβάλλον και ζωογονώντας την ευρύτερη περιοχή. Αυτή ακριβώς η γεωγραφική τους θέση, η ορογραφία τους, και το μικροκλίμα τους είναι που τους έχουν προσφέρει μια μοναδική βιοποικιλότητα. Το γεγονός ότι τα αδειοδοτημένα έργα τα οποία τοποθετούνται στην ευρύτερη περιοχή των Ακαρνανικών Ορέων παρουσιάζουν ουσιώδεις διαφοροποιήσεις τόσο ως προς τις υφιστάμενες συνθήκες και απαιτήσεις περιβαλλοντικής προστασίας όσο ως προς τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους και άρα η με όμοιο τρόπο διαχείριση ανόμοιων κατά τ' άλλα καταστάσεων, ήτοι διακοπή αδιακρίτως των εργασιών σε κάθε αδειοδοτημένο έργο με μόνο επιχείρημα τη χωροθέτηση εντός την περιοχής των Ακαρνανικών Ορέων στερείται νομικής βασιμότητας κατά τ' ανωτέρω.
- iii. Εναρμονιζόμενοι με την ισχύουσα νομοθεσία και τα πραγματικά δεδομένα, προβήκαμε σε επιβολή αυστηρών όρων για την προστασία της ορνιθοπανίδας, συμπεριλαμβανομένης της διακοπής εργασιών κατασκευής όπου κρίθηκε αναγκαίο, ενώ δρομολογούνται τροποποιήσεις των ΠΠΔ με αυστηρότερους επιπρόσθετους όρους.
- iv. Έχουν υποβληθεί ειδικές διοικητικές προσφυγές στον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου κατά συγκεκριμένων αποφάσεων (4) Υπαγωγής σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις οι οποίες έχουν απορριφθεί στο σύνολό τους.
- v. Το πρόγραμμα LIFE IP 4 NATURA Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα πτωματοφάγα είδη ορνιθοπανίδας Γυπαετό (*Gypaetus barbatus*), Όρνιο (*Gyps fulvus*) και Μαυρόγυπα (*Aegypius monachus*) στην Ελλάδα (ΦΕΚ 3663/Β/2021, σελ.49051) σκοπεί στην στοχοθεσία και την λήψη

μέτρων για την επίτευξη της διατήρησης και επαύξησης τόσο του πληθυσμιακού μεγέθους όσο και της γεωγραφικής εξάπλωσης των γυπών σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, χωρίς ωστόσο να υφίσταται πρόβλεψη περί αναστολής εκτέλεσης έργων έως την ολοκλήρωση αυτού.

- vi. Σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο καθώς και τη νομολογία για να στοιχειοθετηθεί παράνομη κατάτμηση περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργου θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά προϋποθέσεις οι οποίες να σχετίζονται με τη θέση των ΑΣΠΗΕ (όμοροι-γειτονικοί σταθμοί), την απόσταση μεταξύ τους, την ταύτιση των προσώπων διοίκησης των φορέων, την ομοιότητα των τεχνικών χαρακτηριστικών-εξοπλισμού, χρήση κοινών υποδομών κ.λπ., γεγονός που κρίθηκε, αρμοδίως, ότι δεν λαμβάνει χώρα.

Τέλος, αναφορικά με τον ισχυρισμό περί μη σύνταξης ΕΟΑ για όλα τα έργα, σας ενημερώνουμε ότι η πληροφόρησή σας τυγχάνει αβάσιμη, καθώς στο σύνολο των φακέλων υπαγωγής σε ΠΠΔ των εν θέματι ΑΣΠΗΕ έχει προσκομιστεί ΕΟΑ. Στις δε περιπτώσεις των έργων τα οποία τοποθετούνταν εντός ζώνης περιβαλλοντικού ελέγχου του αρμοδίου Φορέα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών ή εντός περιοχής NATURA 2000, έλαβαν χώρα τα διαλαμβανόμενα στην ΥΑ 52983/1952/2013 καθώς και στον Ν. 4685/2020, όπως σήμερα ισχύει.

Συμπερασματικά, λοιπόν, τονίζουμε ότι οι περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις (Υπαγωγές σε ΠΠΔ) που εκδόθηκαν από την υπηρεσία μας, είναι καθόλα σύννομες εναρμονιζόμενες απόλυτα με το ανωτέρω διεξοδικά αναφερόμενο νομικό πλαίσιο. Τυχόν απόφαση παύσης εργασιών μέχρι την ολοκλήρωση και την εξαγωγή των τελικών συμπερασμάτων του προγράμματος LIFE IP 4 NATURA στα Ακαρνανικά Όρη, στερείται νομικού ερείσματος. Θα πρέπει, λοιπόν, να ληφθεί υπόψη ότι με την υπαγωγή των σχετικών έργων ΑΠΕ σε ΠΠΔ επιβλήθηκαν πρόσθετοι όροι, προϋποθέσεις, περιορισμοί και διαφοροποιήσεις για την πραγματοποίησή τους, ιδίως ως προς τα αναγκαία επανορθωτικά/προληπτικά μέτρα και δράσεις παρακολούθησης των περιβαλλοντικών μέσων και παραμέτρων. Οι εν λόγω πρόσθετοι όροι αφορούν κατά σειρά προτεραιότητας στην αποφυγή ή ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων ή στην επανόρθωση ή αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

Εν κατακλείδι, όπως τεκμηριωμένα αναφέραμε ανωτέρω, η υπηρεσία μας έπραξε σύννομα, θέτοντας τους αυστηρότερους δυνατούς όρους και δεσμεύσεις, προκειμένου να προστατευτεί η ορνιθοπανίδα. Άλλωστε, στις προστατευόμενες περιοχές οι ανθρώπινες δραστηριότητες ρυθμίζονται, δεν αποκλείονται.

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ

Τα ως άνω (6) σχετικά έγγραφα απόψεων

Ο Προϊστάμενος
της Δ/νσης Περ/ντος, Κλιματικής Ανθεκτικότητας
& Χωρικού Σχεδιασμού

Ζώης Σπηλιόπουλος
ΠΕ Περιβάλλοντος με Α' β.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

- 1) Γραφείο Περιφερειάρχη
- 2) Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Βιώσιμης Ανάπτυξης, Ενέργειας, Περιβάλλοντος & Χωροταξίας
- 3) Α.Δ.Π.Δ.Ε.Ι. – Δ/νση Τεχνικού Ελέγχου
Αθηνών 105
265 04 – Ρίο
Υπόψη κ. Μάρ. Καραθανάση
(με email : mkarathanasis@4862.syzefxis.gov.gr)
- 4) Ενεργειακή Κοινότητα «ΒΟΡΕΑΣ ΣΥΝ.ΠΕ.»
(με email : voreas.synpe@gmail.com)
- 5) Ενεργειακή Κοινότητα «ΛΕΒΑΝΤΕΣ ΣΥΝ.ΠΕ.»
(με email : levantes.synpe@gmail.com)
- 6) Ενεργειακή Κοινότητα «ΕΝΩΣΗ ΑΓΡΙΝΙΟΥ ΣΥΝ.ΠΕ.»
(με email : enosigriniou.synpe@gmail.com)
- 7) Ενεργειακή Κοινότητα «ΖΕΦΥΡΟΣ ΣΥΝ.ΠΕ.»
(με email : zefiros.synpe@gmail.com)
- 8) Ενεργειακή Κοινότητα «ΑΝΕΜΟΕΣΣΑ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΣΥΝ.ΠΕ.»
(με email : anemoessaakarnania.synpe@gmail.com)
- 9) Ενεργειακή Κοινότητα «ΑΛΚΥΟΝΗ ΣΥΝ.ΠΕ.»
(με email : alkyonh.synpe@gmail.com)
- 10) Ενεργειακή Κοινότητα «ΕΥΡΟΣ ΣΥΝ.ΠΕ.»
(με email : evros.synpe@gmail.com)
- 11) Ενεργειακή Κοινότητα «ΣΚΙΡΩΝ ΣΥΝ.ΠΕ.»
(με email : skiron.synpe@gmail.com)
- 12) Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
(με email : info@ornithologiki.gr)
- 13) Νομική Υπηρεσίας ΠΕ Αιτ/νίας
- 14) ΥΠΕΝ - Δ/νση Προστασίας Δασών
Τέρμα Αλιάκμονος
115 28 - Ιλίσια
(με email : prostasiadason@prv.ypeka.gr)
- 15) ΥΠΕΝ – Επιθεώρηση Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής Πελοποννήσου, Δυτ. Ελλάδας & Ιονίου
Ν.Ε.Ο Πατρών-Αθηνών 158
264 42 – Πάτρα
(με email : nmazis@eedpdpi.ypen.gr)
- 16) Δασαρχείο Αμφιλοχίας
Στράτου Νικολάου 84
305 00 – Αμφιλοχία
(με email : dasamf@4776.syzefxis.gov.gr)